

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Loostad Vastgoedontwikkeling B.V.
Aangevraagde activiteiten :	Sloop boerderij, realisatie Het Buyten van Zwolle (112 woningen)
Datum ontvangst aanvraag :	15.11.2021
Locatie :	Erfgenenamenweg 16, Wijthmen
Datum beschikking :	18.05.2022
Kenmerk :	D2022-05-000625
Zaaknummer :	2021-012059

Datum verzending

18.05.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Fasering en kwetsbare perioden	7
B.4	Permanente voorzieningen	7
B.5	Ongeschikt maken	8
B.6	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.2.2	Relevante overige besluiten	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving en doel van het project	12
C.2.2	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	12
C.2.3	Periode	12
C.2.4	Onderliggende documenten	12
C.2.5	Aanvullende gegevens	12
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	13
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	13
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	15
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
C.3.2	Adviezen	15

C.3.2.1	Bespreking van adviezen.....	15
D.	SLOTCONCLUSIE	17
E.	KAARTEN	18

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer Vos van het adviesbureau Ecoreest B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze aanvraag hebben wij op 15 november 2021² ontvangen en geregistreerd met het zaaknummer 2021-012059.

Op 11 februari, 12 april en 4 mei 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van een boerderij op de locatie Erfgenamenweg 16 te Wijthmen en de realisatie van de nieuwbouwwijk 'Het Buyten van Zwolle' (112 woningen).

In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor een nationaal beschermde soort, twee soorten van de Vogelrichtlijn en twee soorten van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het ten eerste om het verbod om nesten en rustplaatsen van de boerenzwaluw en de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen, of nesten van huismus en boerenzwaluw weg te nemen⁴. Ten tweede om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵ en ten slotte om het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop van de boerderij met opstallen op de locatie Erfgenamenweg 16 Zwolle en de daaropvolgende nieuwbouw van 112 woningen op dezelfde locatie.

Deze ontheffing treedt in werking op 1 september 2022 en is geldig tot en met 31 december 2027.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Activiteitenplan Erfgenamenweg 16 (Ecoreest, 2021)
- De aanvullingen van 11 februari, 12 april en 4 mei 2022.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- Adviesbureau Ecoreest B.V., t.a.v. de heer [REDACTED];

¹ In het kader van artikel 3.3, eerste lid, art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Kenmerk provincie D2021-11-002261

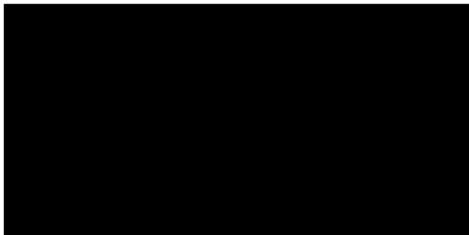
³ Op basis van artikel 3.3, eerste lid, art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-05-000625). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁷, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Fasering en kwetsbare perioden

5. U heeft het project ingedeeld in 3 fases, zoals weergegeven op de kaart in Hoofdstuk E. De bebouwing met de beschermde soorten bevindt zich in fase 3. U realiseert eerst fase 1 en/of 2 van het project en realiseert de hierna voorgeschreven permanente voorzieningen, alvorens u tijdens fase 3 van het project de bebouwing met de beschermde nesten en verblijfplaatsen sloop. Door deze werkwijze zijn tijdelijke mitigerende maatregelen niet nodig.
6. Tussen het beschikbaar komen van de permanente voorzieningen en het ongeschikt maken van de nesten en verblijfplaatsen volgt u de gewenningstijd, zoals aanbevolen in de Kennisdocumenten van BIJ12 van de respectievelijke soorten:
- Voor de *huismus* nesten is dit drie maanden;
 - voor de zomerverblijfplaats van de *gewone grootoorvleermuis* is dit drie maanden; en,
 - voor de paarverblijfplaatsen van de *gewone dwergvleermuis* geldt dat de voorzieningen uiterlijk de 15 februari aanwezig moeten zijn, voorafgaand aan het paarseizoen waarin de verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt.
7. U voert het ongeschikt maken van de bebouwing uit buiten de kwetsbare perioden van de betrokken soorten. De kwetsbare perioden zijn de voortplantingsperiode van huismus en boerenzwaluw, vorstperioden voor de huismus, de kraamperiode, de overwinteringsperiode en de eerste helft van de paarperiode voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis en de voortplantingsperiode en de winterslaapperiode voor de egel. Een indicatie voor de periode die overblijft waarbinnen u de bebouwing ongeschikt maakt is: begin oktober tot en met half november.
- In onderstaande tabel zijn de kwetsbare perioden met rood aangegeven, en de periode waarin de bebouwing ongeschikt wordt gemaakt met groen.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Kwetsbare perioden												

8. Het kan per jaar en per plaats verschillen wanneer de kwetsbare perioden zoals genoemd in voorschrift 7 beginnen en eindigen. Dit kan eerder of later zijn dan de in voorschrift 7 gegeven indicatie. Wanneer de kwetsbare perioden beginnen en eindigen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige. Indien dit oordeel afwijkt van de indicatieve tijden zoals benoemd in voorschrift 7 wordt dit oordeel onderbouwd beschreven in het logboek.

B.4 Permanente voorzieningen

9. Als permanente alternatieve nestgelegenheid voor de boerenzwaluw heeft u op 9 februari 2022 16 nestkommen opgehangen in de stal van Erfgenamenweg 45 te Wijthmen.
10. Indien de stal niet wordt gebruikt door boerenzwaluwen op het moment dat de bebouwing ongeschikt wordt gemaakt voor de boerenzwaluw, speelt u tijdens het daaropvolgende broedseizoenen lokgeluiden af tot het moment dat het eerste paartje zich vestigt.
11. U realiseert permanente alternatieve nestgelegenheid voor de huismus. Dit doet u door in elke woning een van de onderstaande twee opties toe te passen. Deze opties dienen conform de gedetailleerde beschrijving en afbeeldingen in de aanvulling van 12 april 2022 te zijn, en conform de richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument huismus:
- a. Broedruimte onder de onderste twee lagen dakpannen
 - b. Inbouw-huimussen-nestkast in de gevel
12. U realiseert permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Dit doet u door in elke woning een van de onderstaande drie opties toe

te passen. Deze opties dienen conform de gedetailleerde beschrijving en afbeeldingen in de aanvulling van 12 april 2022 te zijn, en conform de richtlijnen zoals verwoord in de Kennisdocumenten gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis:

- a. Verblijfplaatsen in de spouwmuur en/of in het dak
- b. Inbouw-vleermuiskasten
- c. Verblifruimten achter betimmering

13. U realiseert permanent alternatief leefgebied voor de egel, dat tevens dient als leefgebied voor de huismus. Het permanent alternatief leefgebied bestaat uit 7100 vierkante meter openbaar groen in de nieuwe woonwijk. Dit wordt gerealiseerd conform de gedetailleerde beschrijving in de aanvulling van 4 mei 2022 en de kaart in Hoofdstuk E van dit besluit.

B.5 Ongeschikt maken

14. De verblijfplaatsen voor vleermuizen moeten uiterlijk 5 dagen voor aanvang van de kwetsbare overwinteringsperiode ongeschikt gemaakt zijn. Het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaats en paarverblijfplaatsen gebeurt door het verwijderen van losse geveldelen en betimmeringen en door het creëren van tocht in de spouw door grote gaten te maken in de muren. Dit wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen, conform de beschrijving van dit proces in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis en het Kennisdocument gewone grootoorvleermuis. Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarin de nachttemperatuur 10 graden Celsius of hoger is.
15. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

B.6 Overige zaken

16. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de betrokken soorten.
17. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid). De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij hebben op ons adviesverzoek gereageerd. De reactie van de gemeente bespreken we in [paragraaf C3.2](#).

C.1.2.2 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwolle

Uw project vindt op 2,9 kilometer afstand van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁸ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming⁹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁰ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹¹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹² (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹³ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

⁹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹² Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹³ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de boerenwaluw en de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving en doel van het project

Loostad B.V. is voornemens de boerderij met opstallen die aanwezig is op de locatie Erfgenamenweg 16 te Wijthmen te slopen. Hiervoor in de plaats wordt een nieuwbouwwijk gerealiseerd bestaande uit 121 woningen. De nieuwbouwwijk wordt gerealiseerd in drie fases. De huidige bestaande bebouwing ligt in het gebied van de derde en laatste fase. De eerste fase wordt gerealiseerd in de winter 2022-2023. De tweede en de derde fase worden steeds daarop volgend uitgevoerd. Het doel van het project is te voorzien in de woningbehoefte in de regio Zwolle.

C.2.2 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de boerenwaluw en de huismus van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁴ en voor gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de egel van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen^{15, 16}

C.2.3 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2022 tot en met 31 december 2027.

C.2.4 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Activiteitenplan Erfgenamenweg 16 (Ecoreest, 2021)
- Kaart van het plangebied
- Nader Onderzoek Erfgenamenweg 16 (Ecoreest, 2020)
- Quicksan Erfgenamenweg 16 (Ecoreest, 2019)
- Machtiging

Ambtelijk is tijdens de beoordeling extern advies gevraagd aan de Vogelbescherming en aan Sovon Vogelonderzoek Nederland (Sovon). Het advies van de Vogelbescherming is door ons ontvangen op 17 februari 2022¹⁷ en het advies van Sovon is door ons ontvangen op 21 februari 2021¹⁸.

C.2.5 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 15 november 2021 ontvangen. Op 13 januari 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 11 februari, 12 april en 4 mei 2022¹⁹ ontvangen.

¹⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁷ Kenmerk provincie D2022-03-002174

¹⁸ Kenmerk provincie D2022-03-002172

¹⁹ Kenmerk provincie D2022-02-002398, D2022-04-002033 en D2020-05-000584

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis bij onze toetsing, evenals de Handreiking Soortenbescherming Overijssel.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Quickscan Erfgenamenweg 16, en het rapport Nader onderzoek Erfgenamenweg 16²⁰ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een quickscan met veldbezoek op 12 september 2019
- Een onderzoek naar huismussen met veldbezoeken op 20 april en 14 mei 2020
- Een onderzoek naar boerenzwaluwen met veldbezoeken op 9 en 19 juni 2020
- Een onderzoek naar kerkuilen met veldbezoeken op 20 april, 14 mei, 9 juni, 14 en 30 september 2020
- Een omgevingsscan met bureau- en veldonderzoek met betrekking tot spreeuwen
- Een onderzoek naar wezel, hermelijn, bunzing en egel met gebruik van cameravallen en marterboxen
- Een onderzoek naar vleermuizen met veldbezoeken op 9 juni, 13 en 14 juli, 6 augustus, 14 en 30 september 2020.

We beoordelen het onderzoek als voldoende en op de juiste manier uitgevoerd, omdat de vigerende protocollen zijn gevolgd.

Tijdens het onderzoek zijn de volgende beschermde ecologische functies vastgesteld:

- Acht nesten van de boerenzwaluw
- Zes nesten en essentieel leefgebied van de huismus
- Essentieel leefgebied, mogelijk een verblijfplaats, van de egel
- Twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis
- Eén zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende ecologische functies verloren:

- Acht nesten van de boerenzwaluw
- Zes nesten en essentieel leefgebied van de huismus
- Essentieel leefgebied, mogelijk een verblijfplaats, van de egel
- Twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis
- Eén zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis

Om de staat van instandhouding als gevolg van de werkzaamheden niet te laten verslechteren, worden mitigerende maatregelen voorgesteld. De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Activiteitenplan bij de aanvraag²¹ en in de aanvullingen van 11 februari, 12 april en 4 mei 2022, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de boerenzwaluw, de huismus, de egel, de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd.

In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Fasering waardoor permanente mitigatie tijdig voor het verdwijnen van de beschermde ecologische functies gereed is

²⁰ Hoofdstuk 3

²¹ Hoofdstuk 5

- De bebouwing wordt buiten de kwetsbare perioden ongeschikt gemaakt voor de betrokken soorten
- Er worden permanente alternatieve nest- en verblijfplaatsen voor huismus, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis aangeboden in de nieuwbouw
- Er wordt alternatief leefgebied voor de huismus en de egel gerealiseerd in de vorm van groenvoorzieningen in de nieuwbouwwijk
- Er wordt permanente alternatieve nestgelegenheid voor de boerenwaluw gerealiseerd in de stal van Erfgenamenweg 45.

De mitigatie voor de huismus, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis is conform de Kennisdocumenten van de betreffende respectievelijke soorten. Wij beoordelen deze mitigatie daarom als voldoende.

Het groen dat gerealiseerd wordt voor de egel heeft een hogere kwantiteit en kwaliteit dan het huidige aanwezige leefgebied. Wij beoordelen deze mitigatie daarom als voldoende.

De permanente alternatieve nestgelegenheid wordt gerealiseerd in de stal van Erfgenamenweg 45, op minder dan 300 meter van de huidige nesten. De eigenaar van dit perceel heeft schriftelijk toestemming gegeven²². Gezien de afstand van minder dan 300 meter (de straal rond het nest waarbinnen de boerenwaluw gewoonlijk foerageert) mag verwacht worden dat de boerenwaluwen uit het plangebied de alternatieve nestgelegenheid kunnen vinden. Aangezien jaarlijks enkele broedparen broeden in de stal bij Erfgenamenweg 45 is de stal geschikt voor boerenwaluwen. De stal is 40 bij 15 meter groot en heeft 20 balken en andere stalen constructies waar nesten tegenaan gebouwd kunnen worden. Dit geeft meer dan genoeg mogelijkheden om zowel de boerenwaluwen uit het plangebied als de reeds in de stal broedende boerenwaluwen van nestgelegenheid te voorzien, waarbij de nesten buiten elkaars zichtlijn kunnen worden gebouwd met inachtneming van een persoonlijk territorium van circa 2 bij 3 meter rond elk nest. Mede gezien de ligging binnen 300 meter van de huidige nestlocaties en de daarmee samenhangende overlap van foerageergebied zal er genoeg voedsel aanwezig zijn binnen een straal van 300 meter rondom de permanente alternatieve nestgelegenheid. Daarom beoordelen wij deze mitigatie als voldoende.

Door het treffen van de genoemde mitigerende maatregelen, wordt er geen afbreuk gedaan aan het streven om de populaties van boerenwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en egel in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop van een boerderij en de realisatie van 112 woningen leiden tot het vernielen van nesten en verblijfplaatsen van de boerenwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2, artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Het project niet uitvoeren is geen bevredigend alternatief, omdat dit geen oplossing biedt voor het woningtekort. Het plangebied is de gunstigste locatie voor de ontwikkeling, omdat deze locatie in aansluiting ligt tegen bestaande bebouwing en het beste aansluit bij de in Dorpsplan Wijthmen 2010 benoemde uitgangspunten. De werkwijze en de planning zijn aangepast aan de ecologie van de boerenwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de egel.

²² Aanvulling 11 februari

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenoemde activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Het project voorziet in het actuele woningtekort in het dorp Wijthmen en de gemeente Zwolle. Het hebben van een woning is een primaire behoefte van de mens en de beschikbaarheid van woningen is daarom van groot belang voor de volksgezondheid. Niet voor niets is in artikel 22 van de Grondwet volksgezondheid samen met woongelegenheden opgenomen. Gebrek aan woningen kan leiden tot gevaarlijke woonsituaties en dakloosheid. Het woningtekort in Nederland is zo ver opgelopen dat zelfs steeds meer mensen met een baan dakloos worden, met daaraan gekoppeld zowel fysieke als mentale gezondheidsproblemen. Woningnood leidt in de samenleving tot problemen als stress, depressie, somberte en eenzaamheid.

Wij beoordelen dat voldoende is onderbouwd dat dit project wordt uitgevoerd in het belang van de volksgezondheid.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²³ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁴. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C.3.2 Adviezen

C.3.2.1 Bespreking van adviezen

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zwolle zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben deze op 9 december 2021 toegezonden.

Het advies van de gemeente Zwolle bevat de volgende opmerkingen, met het verzoek om deze neer te leggen bij de initiatiefnemer:

- Er wordt gesproken over natuurinclusief bouwen. Is dat alleen voor verplichte soorten of ook voor bv bijen, vlinders, kleine marterachtigen?
- Er wordt gesproken over woningen die in het groen worden aangelegd. Hoe ziet men dat? Het gaat toch om rijtjeswoningen met kleine tuinen (niet perse groen) en beperkte groene openbare ruimte? Gemeente Zwolle ziet de groene inrichting van het plangebied niet terug in het plan. Met name weinig openbaar groen. Wat verstaat men hier onder?
- Komen er t.a.v. de tuinen verplichtingen voor bewoners?

Wij hebben deze vragen aan de initiatiefnemer voorgelegd. De initiatiefnemer heeft de volgende reacties gegeven als onderdeel van de aanvullingen van 10 februari 2022:

- Het natuurinclusief bouwen is voor vogels en vleermuizen. In de kwaliteitseisen voor het groen wordt rekening gehouden met een bredere biodiversiteit, zoals flora, insecten, et cetera.
- Er wordt ingezet op kwalitatief groen. De initiatiefnemer onderschrijft niet dat het geen groene wijk wordt.
- Er komen geen verplichtingen voor bewoners om hun tuinen groen in te richten.

Wij komen ten aanzien van de punten uit het advies tot de volgende conclusies:

²³ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁴ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

- In deze ontheffing kunnen wij slechts voorschriften verbinden voor beschermde soorten die aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied: de boerenwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de egel. Wij kunnen dus niet beoordelen of voorschrijven of het natuurinclusief bouwen moet zien op een bredere biodiversiteit.
- Voor de mitigatie voor het leefgebied van huismus en egel dat verloren gaat moet kwalitatief en kwantitatief duidelijk zijn dat het groen voldoet om te mitigeren voor dat wat verloren gaat. Daarom hebben wij de initiatiefnemer gevraagd om dit aan te tonen. In de aanvulling van 4 mei 2022 heeft de initiatiefnemer onderbouwd dat het groen zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende is als mitigatie voor het groen dat verloren gaat, ten aanzien van de huismus en de egel.
Wij toetsen niet of een wijk om andere redenen 'onvoldoende openbaar groen heeft'. Om die reden kunnen wij ook geen voorschriften opnemen om een 'voldoende' groene wijk te borgen, boven dat wat nodig is als mitigatie voor de huismus en de egel.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en verblijfplaatsen van de boerenwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de egel te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

E. Kaarten

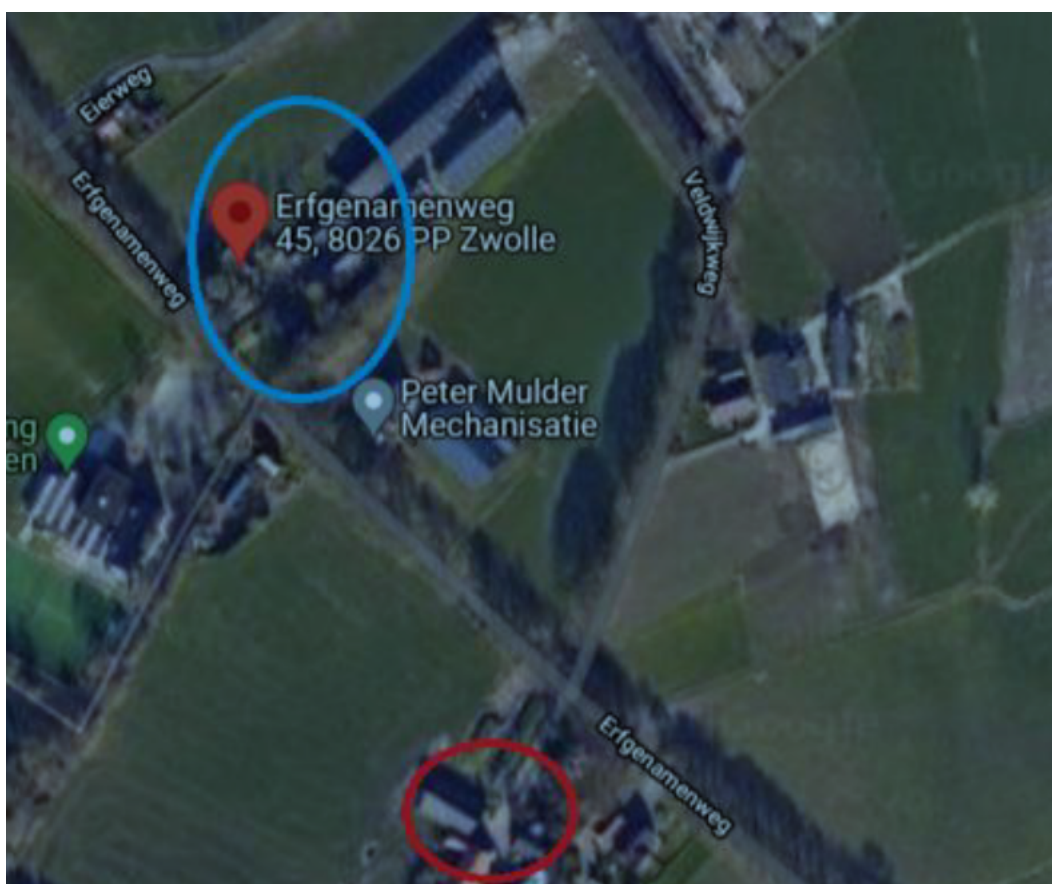
Figuur 1: Luchtfoto plangebied Het Buyten van Zwolle

Figuur 2: Ontwerpschets beoogde situatie Het Buyten van Zwolle

Figuur 3: Indeling in Het Buyten van Zwolle fase, 1, fase 2 en fase 3.

Figuur 4: Locatie permanente mitigatie boerenzwaluw (blauw) t.o.v. huidige locatie (rood).

Figuur 5: Overzicht van te realiseren groenvoorzieningen (blauw en rood)